T079 BL IX (14) 1448 Căn Bản Thuyết Nhất Hữu Bộ Tỳ Nại Da Dược Sự Q14

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1448 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ, Quyeån 14

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ
TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ
QUYEÅN 14

Luùc ñoù thaáy vöông nöõ bay ñi, vua lo sôï hoûi quoác sö: “Duyeät yù ñaõ bay ñi, baây giôø phaûi laøm sao?”, quoác sö noùi: “tai aùch cuûa Ñaïi vöông ñaõ ñöôïc tieâu tröø”. Luùc ñoù Duyeät yù suy nghó: “ta chòu khoå naõo naøy ñeàu laø do vò tieân kia, ta neân ñeán ñoù noùi cho oâng ta bieát”, nghó roài lieàn ñeán choã vò tieân noùi raèng: “vì ñaïi tieân noùi cho ngöôøi khaùc bieát veà toâi neân toâi môùi maéc naïn naøy”, keá ñöa cho vò tieân chieác nhaãn vaø noùi raèng: “neáu Thaùi töû coù ñeán ñaây, ñaïi tieân neân ñöa chieác nhaãn naøy vaø baûo Thaùi töû raèng: choã toâi ôû, ñöôøng ñi hieåm trôû,Thaùi töû neân quay veà; neáu Thaùi töû khoâng chòu quay veà thì ñaïi tieân neân chæ ñöôøng ñi cho Thaùi töû nhö sau : ÔÛ phía Baéc coù ba ngoïn nuùi, vöôït qua ba ngon nuùi naøy laïi ñeán ba ngoïn nuùi khaùc, vöôït qua ba ngoïn nuùi ñoù laïi ñeán ba ngoïn nuùi khaùc nöõa môùi ñeán Tuyeát sôn vöông, phía Baéc nuùi naøy laïi coù nhieàu nuùi khaùc nhö Khö ñaït la, Y sa ñaø la… cuoái cuøng ñeán nuùi Khö na la, döôùi chaân nuùi naøy coù moät caùi hang, trong hang naøy coù moät truï ñaù cao lôùn, khi leo leân truï ñaù naøy neân maëc aùo da nai ñöùng ñôïi, seõ coù moät con chim bay ñeán quaép bay qua caùc ngoïn nuùi khaùc, cuoái cuøng ñeán moät caùi hang teân laø Taân giaø la, trong hang coù moät doøng nöôùc nhö chaùo loaõng, coù moät con maõng xaø nöông ôû vaø coù chim aùc caàn phaûi baén gieát chuùng, sau ñoù laïi coù hai con boø ñeán caàn phaûi ñaùnh gaãy söøng cuûa chuùng, keá laïi coù nhieàu Döôïc xoa ñeán caàn phaûi duøng ñinh saét ñoùng vaøo traùn cuûa chuùng… Sau ñoù laïi phaûi vöôït qua nhieàu con soâng coù nhieàu giao long nöông ôû, ôû soâng Naêng giaø thì coù nöõ Döôïc xoa teân Caâu ba nöông ôû, muoán vöôït qua yù chí phaûi maïnh meõ; ôû soâng Baø ñaèng giaø khoâng coù ai ôû nhöng muoán vöôït qua taâm phaûi sieâu vieät; ôû soâng Ña baø nhó coù nhieàu giao long, muoán vöôït qua phaûi ngaäm kín mieäng; ôû soâng Chæ ña la seõ khieán phaùt sanh tham duïc, muoán vöôït qua phaûi ca caùc baûn nhaïc; ôû soâng OÂ loâ ñaø nhó coù noâ tyø

cuûa Khaån-na-la ôû, muoán vöôït qua taâm phaûi chaùnh ñònh; ôû soâng A taùt nhó coù vôï môùi cuûa vua Khaån-na-la ôû, muoán

SOÁ 1448 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ, Quyeån 14

vöôït qua phaûi im laëng chôù noùi; ôû soâng A thí vó sa coù nhieàu raén ñuû maøu, muoán vöôït qua phaøi ñoïc chuù ngaên raén ñoäc; ôû trong soâng Tyø ñaø nöôùc raát dô ñuïc, muoán vöôït qua phaûi caàm kieám beùn chaët buïi raäm ñeå qua. Cuoái cuøng ñeán moät thaønh coù 500 Döôïc xoa ñöùng giöõ cöûa ñang môû, ñoù laø thaønh cuûa vua Khaån-na-la", noùi xong vöông nöõ Duyeät yù bay ñi. Luùc ñoù Thaùi töû deïp yeân quaân giaëc roài trôû veà thaønh na boá la, nghó ngôi roài môùi ñeán baùi yeát vua cha, vua duøng lôøi thöông yeâu voã veà Thaùi töû, Thaùi töû taâu: "nhôø oai löïc cuûa vua cha neân con ñöôïc an oån trôû veà, con ñaõ giao Baûo töû laøm quan traán giöõ ôû nôi ñoù ñeå thu thueá ñuùng phaùp", taâu roài xin pheùp trôû veà cung, vua cha lieàn giöõ ôû laïi nhöng Thaùi töû ñaõ laâu khoâng gaëp Duyeät yù neân noân noùng muoán trôû veà cung ngay, vua cha bieát khoâng theå giöõ Thaùi töû neân im laëng. Thaùi töû trôû veà cung tìm khoâng thaáy Duyeät yù, caùc cung nhôn taäp hoïp ñeán ñònh laøm loaïn yù Thaùi töû nhöng Thaùi töû chæ nghó toái Duyeät yù vaø hoûi naøng ôû ñaâu, caùc cung nhôn lieàn keå roõ söï vieäc cho Thaùi töû nghe, Thaùi töû nghe roài trong loøng saàu khoå, cung nhôn noùi: "trong cung coøn raát nhieàu ngöôøi ñeïp hôn Duyeät yù, xin Thaùi töû chôù saàu khoå". Thaùi töû sau khi bieát ñöôïc vua cha laøm vieäc voâ aân, lieàn ñeán choã meï keå leã: "neáu con khoâng gaëp Duyeät yù thì taâm con meâ loaïn, duø naøng ñi ñeán ñaâu con cuõng seõ ñi tìm", ngöôøi meï noùi: "vì Duyeät yù gaëp naïn khoå neân meï ñaõ ñeå naøng ra ñi", lieàn hoûi meï söï vieäc xaûy ra nhö theá naøo, ngöôøi meï keå laïi söï vieäc, Thaùi töû lieàn hoûi Duyeät yù ñaõ ñi veà höôùng naøo, ngöôøi meï noùi: "thaáy duyeät yù bay veà phía nuùi kia, nhöng trong cung coøn nhieàu ngöôøi ñeïp hôn naøng aáy, vì sao con laïi quaù saàu khoå nhö vaäy", ñaùp laø khoâng thích ai khaùc ngoaøi Duyeät yù, ngöôøi meï caøng voã veà thì Thaùi töû caøng saàu naõo. Sau ñoù Thaùi töû tìm ñeán choã thôï saên hoûi: "tröôùc ñaây ngöôi baét ñöôïc Duyeät yù ôû ñaâu?", thôï saên ñaùp: "ôû trong nuùi kia coù moät vò tieân cö truù gaàn moät caùi ao, Duyeät yù thöôøng ñeán taém trong ao ñoù, nhôø tieân nhôn noùi neân toâi môùi bieát maø baét ñöôïc". Thaùi töû trôû veà cung vaø suy nghó: "ta neân tìm ñeán choã vò tieân ñoù ñeå hoûi thaêm tin töùc", nghó roài chuaån bò tìm ñeán choã tieân nhôn ôû trong nuùi kia, vua cha hay tin lieàn baûo Thaùi töû: "sao con meâ loaïn nhö theá, ta seõ ban cho con moät cung nhôn ñeïp nhaát", Thaùi töû noùi: "neáu khoâng coù Duyeät yù, con khoâng theå soáng trong cung naøy", vua nghe roài lieàn ra lònh canh giöõ khaép caùc cöûa thaønh khoâng cho Thaùi töû xuaát cung. Nöûa ñeâm Thaùi töû boãng thöùc daäy suy nghó: "trong saùch noùi coù naêm haïng ngöôøi tinh giaác luùc nöûa ñeâm: 1. Laø choàng nhôù vôï hoaëc vôï nhôù choàng; 2. Laø vôï bò choàng hôøn traùch; 3. Laø ngöôøi laøm ngheà troäm cöôùp; 4. Laø töôùng quaân; 5. Laø Bí-soâ sieâng tu khoå haïnh. Ta thuoäc haïng ngöôøi thöù nhaát. Neáu ta ñi ra baèng cöûa chính thì vua

cha seõ xöû toäi ngöôøi giöõ cöûa", nghó roài lieàn leùn xuaát cung. Ra khoûi thaønh thì traêng vöøa moïc, Thaùi töû nhìn traêng lieàn nhôù ñeán Duyeät yù neân noùi keä: "Traêng saùng chieáu ban ñeâm, Laø vua caùc ngoâi sao, Sao Taát nhö maét AÙi, Cuõng nhö ñaïi ñaïo sö". Thaùi töû vöøa ñi vöøa hoûi: "coù ai thaáy Duyeät yù maét nhö hoa sen xanh ôû ñaâu khoâng?". Treân ñöôøng ñi gaëp Nai, lieàn hoûi: "Nai aên coû uoáng nöôùc rong chôi khoâng coù khoå nhö ta, Nai coù thaáy Duyeät yù cuûa ta ôû ñaâu khoâng?", sau ñoù ñeán moät nôi hoa quaû sum sueâ, coù nhieàu ong huùt maät treân boâng hoa lieàn hoûi Ong: "maøu xanh khoâng caáu baån, coù töôùng maøu hoaøng kim, Ong coù thaáy Duyeät yù cuûa ta ôû ñaâu khoâng", sau ñoù gaëp moät con maõng xaø lieàn hoûi: "löôõi nhö laù caây, haù mieäng trôïn maét ñeàu coù khoùi löûa. Löûa duïc trong ta cuõng nhö vaäy, Maõng xaø coù thaáy Duyeät yù cuûa ta ôû ñaâu khoâng?", sau ñoù ñeán moät khu röøng thaáy chim traêm löôõi ñang hoùt lieàn hoûi: "vua cuûa caùc loaøi chim ñaõ bay qua caùc röøng caây, coù vöông nöõ Khaån-na-la teân Duyeät yù, maét vaø toùc coù maøu nhö hoa sen xanh, chim coù thaáy ôû ñaâu khoâng?", keá ñeán caây Voâ saàu, caønh teân Hoa gian, hoa teân Kieát lôïi laø vua cuûa caùc loaïi caây lieàn noùi: "khi nhôù Duyeät yù taâm ta meâ loaïn, caây teân Voâ saàu, ta chaép tay mong caàu haõy giuùp ta khoâng coøn öu saàu". Do nhôù Duyeät yù taâm meâ loaïn neân Thaùi töû noùi ñuû nhöõng lôøi nhö vaäy, cuoái cuøng ñi ñeán choã tieân nhôn noùi lôøi ca ngôïi nhö sau: "thaân maëc voû caây, thöôøng aên traùi caây ngon nhaát, nay con ñaûnh leã ñaïi tieân, cuùi xin chæ choã cuûa Duyeät yù", tieân nhôn an uûi Thaùi töû raèng: "haõy ngoài xuoáng ta noùi cho nghe: maët nhö traêng raèm, maét töïa sen xanh, maøy daøi vaø mòn gioáng traêng cuoái thaùng, hình dung xinh ñeïp ai cuõng thích nhìn. Haõy aên traùi caây seõ heát öu phieàn, tìm kieám khoâng khoù. Luùc ra ñi Duyeät yù coù daën doø ta ñöa cho Thaùi töû chieác nhaãn naøy vaø noùi raèng: ñöôøng hieåm trôû khoù ñi xin haõy quay veà, neáu Thaùi töû khoâng chòu quay veà thì môùi chæ ñöôøng. ÔÛ phía baéc coù ba ngoïn nuùi, vöôït qua ba ngoïn nuùi naøy seõ ñeán ba ngoïn nuùi khaùc... gioáng nhö ñoaïn vaên keå treân cho ñeán caâu theo thöù lôùp nhö vaäy maø ñi". Nghe tieân nhôn noùi xong, Thaùi töû caám laáy chieác nhaãn ñaûnh leã tieân nhôn roài ra ñi, tieân nhôn noùi: "Thaùi töû moät thaân moät mình, sao phaûi khoå nhoïc tìm kieám Duyeät yù laøm chi, e raèng seõ maát maïng", Thaùi töû noùi: "toâi ñaõ quyeát yù, maët traêng treân khoâng coù ai laø baïn; vua loaøi thuù döïa vaøo söùc maïnh cuûananh vuoát cuõng khoâng coù baïn; löûa thieâu ñoát moïi thöù coù ai laø baïn. Cho duø khoâng beø baïn thì coù trôû ngaïi gì, neáu gaëp bieån lôùn coù theå khoâng vaøo, neáu bò raén ñoäc caén coù theå khoâng trò laønh, heã laø baäc ñaïi

nhaân thì cöù sieâng naêng laøm vieäc, neáu vieäc khoâng thaønh cuõng khoâng coù loãi". Luùc ñoù Thaùi töû mang theo caùc loaïi döôïc thaûo, chuù phaùp tröø raén ñoäc

vöôït qua nuùi soâng… theo thöù lôùp nhö lôøi Duyeät yù ñaõ daën, cuoái cuøng ñeán ñöôïc vöông thaønh cuûa Khaån-na-la. Nôi ñaây coù ñuû caùc loaïi hoa ñeïp, ñuû loaïi chim quyù… laïi thaáy coù voâ soá nöõ Khaån-na-la ñeán ao laáy nöôùc, Thaùi töû lieàn hoûi: “caùc coâ laáy nöôùc ñeå laøm gì?”, ñaùp: “vöông nöõ Duyeät yù ôû trong nhôn gian, thaân nhieãm nhôn khí, phaûi duøng nöôùc naøy taém röûa ñeå tröø boû nhôn khí ñoù”, laïi hoûi: “caùc thuøng nöôùc naøy xoái taém moät laàn hay theo thöù lôùp?”, ñaùp laø xoái taém theo thöù lôùp, Thaùi töû nghe roài lieàn boû chieác nhaãn vaøo trong thuøng nöôùc roài noùi: “haõy ñem thuøng nöôùc naøy xoái taém cho vöông nöõ tröôùc tieân”, nöõ Khaån-na-la nghe roài bieát laø coù duyeân do neân ñem xoái taém cho vöông nöõ tröôùc, chieác nhaãn lieàn rôi xuoáng ngöôøi cuûa vöông nöõ, Duyeät yù thaáy roài lieàn hoûi: “luùc ngöôi ñi laáy nöôùc coù gaëp ai khoâng?”, ñaùp laø coù gaëp moät thanh nieân roài noùi roõ töôùng maïo cho vöông nöõ bieát, Duyeät yù nghe roài bieát laø Thaùi töû neân sai ngöôøi ñem giaáu kín moät nôi, sau ñoù ñeán choã vua cha taâu raèng: “neáu cha gaëp Thaùi töû Thieän taøi, cha seõ laøm gì?”, ñaùp: “seõ chaët thaønh traêm khuùc, vì noù laø ngöôøi ñaâu ôû ñaây ñöôïc”, Duyeät yù noùi: “neáu chaøng laø ngöôøi thì sao ñeán nôi ñaây ñöôïc”, vua cha nghe roài lieàn heát töùc giaän noùi raèng: “neáu noù ñeán ñöôïc nôi ñaây, ta seõ ñem taát caû vaät trang söùc vaø nhieàu vaät baùu cuøng moät ngaøn nöõ Khaån-na-la vaø gaû con cho noù”. Duyeät yù nghe roài vui möøng baûo Thaùi töû söûa sang y phuïc ñeå ra maét vua cha, vua cha thaáy Thaùi töû dieän maïo khoâi ngoâ tuaán tuù cuõng öa thích, nhöng muoán thöû taøi ngheä cuûa Thaùi töû neân cho ñaët 1 truï vaøng lôùn cao baûy caây Ña la, laïi ñaët baûy caùi troáng vaø baûy taám bia. Thaùi töû voán ñaõ thoâng ñaït caùc moân kyõ ngheä, laïi laø Boà-taùt trong Hieàn kieáp neân ñöôïc chö thieân trôï giuùp. Luùc ñoù Thaùi töû ôû tröôùc vua Khaån-na-la thoåi sao, khaûy ñaøn khoâng haàu, tyø baø caùc loaïi aâm nhaïc ñeå cuùng döôøng, sau ñoù caàm ñaïi ñao chaët coät truï cao baûy caây Ña la , keá duøng cung teân baén xxuyeân qua baûy caùi troâng vaø baûy taám bia maø thaân vaãn khoâng lay ñoäng nhö nuùi Tu di, chö thieân treân khoâng vaø chuùng Khaån-na-la ñeàu reo hoø vang daäy. Vua Khaån-na-la thaáy vieäc naøy roài raát kinh ngaïc, sau ñoù cho trang söùc moät ngaøn nöõ Khaån-na-la gioáng nhö Duyeät yù roài hoûi Thaùi töû coù bieát ai laø Duyeät yù hay khoâng, Thaùi töû duøng lôøi chaân thaät noùi keä: “Duyeät yù laø ngöôøi nöõ, Maø toâi yeâu meán nhaát, Naøng tin thì haõy mau, Böôùc ra tröôùc moät böôùc”. Duyeät yù nghe roài lieàn böôùc ra tröôùc moät böôùc. Luùc ñoù chuùng Khaån-

na-la ñeàu taâu vua: “Thaùi töû coù oai löïc, dieän mao khoâi ngoâ raát xöùng vôùi Duyeät yù, xin vua ñöøng haønh haï nöõa, neân gaû Duyeät yù cho Thaùi töû”, vua nghe roài lieàn y theo phaùp cuûa Khaån-na-la, tay traùi caàm tay coâng chuùa, tay phaûi caàm bình vaøng noùi vôùi Thaùi töû: “ñaây laø AÙi nöõ cuûa ta, ta gaû cho Thaùi töû laøm vôï vaø moät ngaøn nöõ Khaån-na-la laøm tyø thieáp”. Thaùi töû cuøng Duyeät yù trôû veà cung thoï höôûng hoan laïc, thôøi gian sau Thaùi töû nhôù ñeán cha meï sanh taâm öu phieàn neân noùi cho Duyeät yù bieát, Duyeät yù beøn taâu vôùi

vua cha, vua cha nghe roài cho pheùp trôû veà thaêm vaø khuyeân neân caån thaän vì loaøi ngöôøi nhieàu xaûo traù, roài bieáu taëng theâm nhieàu vaøng baïc chaâu baùu. Nhôø söùc cuûa Khaån-na-la, khoâng bao laâu sau Thaùi töû cuøng Duyeät yù trôû veà ñeán thaønh Na boá la, khi hoï vaøo trong thaønh caùc loaïi höông thôm cuûa Khaån-na-la lan toûa khaép nôi. Sau khi nghæ ngôi xong, Thaùi töû cuøng Duyeät yù mang taát caû vaøng baïc chaâu baùu maø vua Khaån-na-la bieáu taëng ñeán choã phuï vöông vaø taâu roõ laïi moïi vieäc. Vua cha nghe roài bieát Thaùi töû coù oai löïc sieâu vieät, lieàn cho laøm phaùp quaùn ñaûnh ñeå laäp leân laøm vua. Luùc ñoù Thaùi töû suy nghó: "nhôø ta keát duyeân cuøng Duyeät yù neân ñöôïc noái ngoâi vua, ta töï bieát nhaân duyeân trong quaù khöù ñaõ ñöôïc phöôùc baùo nhö theá neân ngaøy nay ta phaûi haønh boá thí, taïo caùc phöôùc nghieäp nhieàu hôn ngaøy xöa", nghó roài Thaùi töû thieát laäp nghóa ñöôøng, y theo phaùp theá tuïc laäp nhaø teá töï chuyeân tu boá thí trong suoát 12 naêm. Naøy Ñaïi vöông, Thaùi töû Thieän taøi xöa kia chính laø thaân ta ngaøy nay, xöa kia ta vì Duyeät yù sieâng naêng tinh taán neân coù ñöôïc oai löïc sieâu vieät; sau khi keát duyeân laïi vôùi Duyeät yù ta ñaõ trong suoát 12 naêm laäp nhaø teá töï chuyeân tu boá thí. Khoâng phaûi chæ do boá thí maø chöùng quaû Voâ thöôïng Boà-ñeà, coøn phaûi do tu voâ löôïng phöôùc ñöùc nhaân duyeân, tích taäp caên laønh, phaùt taâm chaùnh tín neân ngaøy nay ta môùi chöùng quaû Voâ thöôïng chaùnh ñaúng chaùnh giaùc. Phaät laïi baûo vua Thaéng quang : "Ñaïi vöông, ñeå caàu quaû Voâ thöôïng Boà-ñeà, ta ñaõ haønh hueä thí laøm caùc phöôùc nghieäp nhö sau, Ñaïi vöông haõy laéng nghe: Thuôû xöa ôû thaønh Vó thí phöôïc coù vua teân laø Vó thí baø maät ña leân noái ngoâi vua, duøng chaùnh phaùp cai trò neân ñaát nöôùc phoàn thònh an vui, trong nöôùc khoâng coù troäm cöôùp dòch bònh, daân chuùng aám no, möa gioù thuaän thôøi, nguõ coác ñöôïc muøa. Vua coù chaùnh tín, töø bi thöôøng laøm lôïi ích cho mình vaø cho ngöôøi, thöông yeâu muoân daân. Thôøi gian sau hoaøng haäu coù thai vaø sanh ñöôïc moät hoaøng töû khoâi ngoâ ñuû caùc thöôùng haûo, ai cuõng thích nhìn. Vua laøm leã ñaët teân cho con, quaàn thaàn noùi: "ñaây laø con cuûa vua Vó thí phöôïc maät ña neân ñaët teân laø Vó thí phöôïc ña la". Vua

giao Thaùi töû cho taùm baø nhuõ maãu chaêm soùc... khoâng bao laâu sau Thaùi töû tröôûng thaønh nhö hoa sen leân khoûi maët nöôùc, hoïc thoâng caùc moân hoïc nhö lòch soá, toaùn phaùp... vaø caùc moân kyõ ngheä nhö côõi ngöïa, baén cung ... Thaùi töû taùnh hieàn laønh, chaân thaät thöôøng hay boá thí, do bieát Thaùi töû thöôøng hay boá thí neân nhöõng ngöôøi ngheøo khoå ôû xa gaàn ñeàu keùo ñeán caàu xin vaø ñeàu ñöôïc cho ñaày ñuû. Thôøi gian sau Thaùi töû muoán ñi daïo trong vöôøn uyeån neân trang nghieäm thaân baèng caùc chuoãi anh laïc, maëc aùo da nai, cöôõi xe töù maõ coù doaøn ngöôøi ñaùnh troáng taáu nhaïc daãn ñaàu. Luùc ñoù coù moät Baø-la-moân khen Thaùi töû coù oai löïc lôùn vaø noùi keä: "Trong soá ngöôøi nhoùm hoïp, Ngaøi coù tieáng taêm lôùn, Haõy ñem chieác xe naøy, Taëng cho ngöôøi ñaùng cho". Thaùi töû nghe roài lieàn xuoáng xe ñem xe töù maõ boá thí cho Baø-la-moân

naøy vaø noùi keä: “Ta buoâng xaû xe naøy, Hoan hæ maø boá thí, Nguyeän thoaùt ly ba coõi, Mau chöùng quaû Boà-ñeà”. Thôøi gian sau Thaùi töû laïi côõi voi traéng ñeán daïo chôi vöôøn uyeån, voi coù maøu traéng nhö hoa sen traéng gioáng nhö voi nuùi Tuyeát, coù caùc töôùng toát nhö voi cuûa vua trôøi Ñeá thích, töï duøng veû ñeïp cuûa mình ñeå töï trang nghieâm vaø hieån baøy coâng ñöùc, voi naøy lôùn leân ñöùng ñaàu trong caùc voi. Luùc ñoù laø vaøo muøa xuaân, traêm hoa ñua nôû, chim hoùt líu lo, vua nöôùc saùt bieân giôùi nghe bieát thaùi nöõ ñang daïo chôi vöôøn uyeån lieàn baûo moät Baø- la-moân ñeán choã Thaùi töû xin voi, Baø-la-moân naøy duøng lôøi hay kheo noùi keä ñeå xin voi: “Ngaøi öa thích boá thí, Tieáng toát vang khaép nôi, Haõy thí voi cho toâi, Baây giôø laø ñuùng luùc”. Thaùi töû nghe roài lieàn xuoáng löng voi, vui möøng ñem voi thí cho Baø-la-moân vaø noùi keä phaùt nguyeän: “Nguyeän xaû voi traéng naøy, Ñem thí cho Baø-la-moân, Ñeå thoaùt ly ba coõi, Mau chöùng quaû Boà-ñeà”. Luùc ñoù quaàn thaàn voäi ñeán taâu vua: “vua nöôùc ñòch sai moät Baø-la-

moân ñeán xin Thaùi töû con voi traéng ñang côõi, Thaùi töû lieàn ñem cho”, vua nghe roài töùc giaän cho goïi Thaùi töû ñeán ñuû lôøi quôû traùch roài ñuoåi ra khoûi nöôùc. Thaùi töû nghe vua cha quôû traùch, suy nghó roài noùi keä: “Con tu haïnh boá thí, Cöùu vôùt chuùng sanh khoå, Ñaõ maëc giaùp kieân coá, Xaû voi traéng toát nhaát, Cho ñeán vaät trong nhaø, Tuøy söùc ñeàu boá thí, Con muoán ñeán trong röøng, Ñeå tu taäp luyeän haïnh, Boû nhaø tu khoå haïnh, Neân ñeán röøng luyeän haïnh, Khoâng noùi lôøi nhö vaäy, Sao boá thí cho ngöôøi”. Sau ñoù Thaùi töû ñeán noùi vôùi vôï: “Hieàn thuû, ta muoán vaøo trong röøng tu khoå haïnh”, ngöôøi vôï nghe roài khoâng muoán xa choàng neân noùi: “thieáp vaø caùc con seõ theo chaøng vaøo trong röøng tu ñaïo”, lieàn noùi keä: “Nhö ñeâm khoâng coù traêng, Nhö ñaát khoâng luùa maï, Nhö röøng khoâ caïn nöôùc, Vôï khoâng choàng cuõng vaäy”. Thaùi töû noùi: “chuùng ta aét phaûi xa nhau, coù hôïp ñeàu phaûi bieät ly, huoáng chi naøng thaân nöõ yeáu ñuoái phaûi aên ngon, maëc ñeïp, choã nguû aám eâm; ôû trong röøng chæ aên traùi caây, naèm treân ñaát cöùng vaø duøng voû caây che thaân, naøng khoâng theå”, ngöôøi vôï noùi: “duø chòu khoå naøy thieáp cuõng seõ khoâng thoái taâm”, Thaùi töû noùi: “neáu naøng ñaõ noùi lôøi naøy thì xin chôù coù queân”. Sau ñoù Thaùi töû ñeán choã vua cha chaép tay noùi keä: “Xin cha tha thöù loãi cho con, Ñaõ ñem voi cho Baø-la-moân , Do loãi naøy, con nay vaøo röøng, Nguyeän quoác khoá ngaøy caøng taêng theâm”. Vua cha nghe roài ngheïn ngaøo noùi khoâng ra tieáng, khoâng chòu ñöôïc noåi khoå bieät ly neân oâm coå Thaùi töû noùi: “con neân ôû laïi vaø ñöøng boá thí nhö theá nöõa”, Thaùi töû noùi keä: “Neáu con maø ôû laïi, Seõ thí caû ñaát ñai, Baûn thaân vaø vôï con,

Taâm thí khoâng thay ñoåi". Noùi keä roài Thaùi töû laïy taï töø bieät phuï vöông, daân chuùng trong thaønh buoàn baõ tieãn ñöa Thaùi töû ra khoûi thaønh, traêm ngaøn quyeán thuoäc cuõng cuõõi xe ñi theo tieãn ñöa Thaùi töû. Luùc ñoù coù ngöôøi nghe daân chuùng trong thaønh ñoàng loaït khoùc lôùn lieàn hoûi nguyeân do, moïi ngöôøi noùi laø do Thaùi töû vaøo trong röøng tu khoå haïnh. Luùc ñoù Thaùi töû noùi keä töø bieät moïi ngöôøi: "Taát caû aân aùi töø laâu nay, Ñeán khi qua ñôøi cuõng bieät ly, Nhö chim nguû ñeâm taïm ôû caây , Vôi con quyeán thuoäc cuõng nhö vaäy. Moïi ngöôøi neân bieát phaùp nhö theá, Theá gian ñeàu sôï phaûi bieät ly, Coøn ta chuyeân chuù vieäc ta laøm, An truï baát ñoäng nhö Tu di". Ñi caùch xa thaønh khoaûng hôn 30 daëm thì coù moät Baø-la-moân ñeán noùi vôùi Thaùi töû: "toâi ñaõ ñi theo Thaùi töû hôn 30 daëm ñöôøng", roài noùi keä: "Nghe Ngaøi thích thí neân ñeán xin, Toâi ñi treân ñöôøng raát meät nhoïc, Vì muoán Ngaøi thaønh töïu nguyeän thí, Ñeå ngaøi mau chöùng quaû Boà-ñeà". Vôi Thaùi töû nghe roài lieàn noùi keä: "Baø-la-moân ngöôi thaät xaáu xa, Bò ñuoåi ñeán röøng cuõng khoâng tha, Sao ngöôi khoâng moät chuùt thöông xoùt, Thaùi töû bò ñuoåi ñeàu do ngöôi". Thaùi töû noùi vôùi vôi: "Hieàn thuû khoâng neân noùi lôøi thoâ vôùi Baø-la-moân naøy", roài noùi keä: "Neáu khoâng coù ngöôøi xin boá thí, Do ñaâu ta chöùng quaû Boà-ñeà, Trong saùu ñoä, boá thí ñöùng ôû ñaàu, Tu haïnh naøy mau chöùng Boà-ñeà". Noùi keä roài vui veû ñem xe thí cho Baø-la-moân roài noùi keä: "Dieät xan tham, saân haän, Cho Baø-la-moân xe, Laø ñem phaùp ñaïi tieân, Chuyeån thaønh phaùp voâ laäu". Thaùi töû thí xe roài coõng con ñi ñeán trong röøng khoå haïnh. Thôøi gian sau, khi vôi Thaùi töû ñi haùi traùi caây trong röøng, vua trôøi Ñeá thích vì muoán

thöû Thaùi töû neân hoùa laøm moät Baø-la-moân ñeán choã Thaùi töû khen ngôïi roài noùi keä: "Chaøng trai doøng hoï ñoan nghieâm, Moät mình ôû trong röøng nuùi, Con trai, con gaùi thaân yeâu, Haõy mau ñem thí cho toâi". Thaùi töû nghe roài nhöng vì thöông con neân ñöùng yeân suy nghó, Baøla-moân lieàn noùi: "toâi nghe noùi Ngaøi coù theå boá thí taát caû, ai xin gì cuõng cho. Haõy ñem hai ñöùa con cho toâi, ñöøng neân suy nghó nöõa", roài noùi keä: "Treân ñaát vaø hö khoâng, Ñeàu nghe Ngaøi thích thí, Ngaøi haõy mau xaû thí, Toaïi taâm caàu cuûa toâi". Thaùi töû noùi: "duø phaûi xaû thaân maïng toâi cuõng khoâng tieác, huoáng chi laø con caùi. Nay toâi suy nghó laø coù yù rieâng", roài noùi keä: "Nay toâi xaû thí con, Quyeát chí ôû trong röøng, Khoâng baøn vôùi meï chuùng, Sôï haän sanh ñau buoàn, Khoâng ñeå ngöôøi noùi raèng, Thaùi töû taâm kieân coá, Xaû con khoâng xaû thaân, Sôï ngöôøi sanh nhaïo baùng". Baø-la-moân noùi: "Ngaøi sanh trong doøng hoï vua chuùa, caû ñaïi ñòa ñeàu nghe bieát Ngaøi thöông xoùt chuùng sanh, thöôøng haønh boá thí, ñaõ ñem con höông töôïng boá thí cho Baø-la-moân; laïi thöôøng cöùu giuùp ngöôøi ngheøo thieáu, ai xin gì cuõng ñeàu ñöôïc thoûa maõn, khoâng ñeå veà tay khoâng. Toâi töø xa ñeán ñöøng ñeå toâi uoång coâng, xin ñieàu phuïc ngöïa taâm yù, ñöøng thoái chuyeån taâm ñeå söï mong caàu cuûa toâi luoáng uoång". Luùc ñoù Thaùi töû vì thöông con neân taâm meâ loaïn noùi keä: "Nay ñem con yeâu quyù, Thí cho Baø-la-moân ,

Chuùng seõ sanh khoå naõo, Vì phaûi AÙi bieät ly. Neáu nay toâi khoâng cho, Haïnh thí do ñaâu thaønh, Thaø chòu khoå bieät ly, Ñeå sôû caàu vieân maõn".

SOÁ 1448 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ, Quyeån 14 156

Thaùi töû quyeát taâm xaû thí roài lieàn noùi keä: "Bieån khoå trong theá gian, Höõu tình ñeàu bò chìm, Thaät khoù theå vöôït qua, Ta nguyeän laøm thuyeàn beø". Noùi keä roài, tay phaûi daét con trai, tay traùi daét con gaùi ñem thí cho Baø-la-moân. Luùc ñoù hai ñöùa con möôùc maét ñeàu löng troøng, ngheïn ngaøo than khoùc; Thaùi töû boá thí roài phaùt nguyeän: "Boá thí con toâi nguyeän, Thaúng ñeán ñaïo Boà-ñeà, Theä cöùu caùc chuùng sanh, Vöôït khoûi bieån sanh töû". Phaùt nguyeän vöøa xong, ñaïi ñòa chaán ñoäng saùu caùch, do ñaïi ñòa chaán ñoäng neân nhöõng ngöôøi tu tònh trong nuùi ñeàu kinh ngaïc töï hoûi vì sao. Luùc ñoù coù moät vò tieân thuoäc chuûng toäc Baø-taát-tra, gioûi coi töôùng neân noùi vôùi caùc tieân nhôn: "Thaùi töû aên caây traùi trong röøng, Moïi ngöôøi thaáy roài ñeàu hoan hæ, Do trong bieån khoå caàu ra khoûi, Boà-taùt thí con, ñaát chaán ñoäng". Luùc ñoù hai ñöùa con laïy taï töø giaõ cha roài noùi keä: "Chuùng con khoâng gaëp meï, Nhöng cha ñaõ ñem cho, Con taïm bieät meï hieàn, Ñi theo Baø-la-moân". Thaùi töû nghe roài nöôùc maét ñoanh troøng, oâm coå hai con noùi keä: "Trong loøng cha raát thöông caùc con, Khoâng phaûi cöùng raén khoâng ñau xoùt, Nhöng vì lôïi ích cho trôøi ngöôøi, Ñaønh phaûi ñem hai con boá thí, Cha vì caàu Voâ thöôïng Boà-ñeà , Vaø caàu chöùng Nieát-baøn an laïc, Cöùu vôùt höõu tình trong bieån khoå. Mong caàu thoaùt khoûi khoå luaân hoài". Luùc ñoù hai ñöùa con bieát taâm cha ñaõ quyeát neân noùi vôùi cha: "neáu khi meï trôû veà xin cha haõy noùi vôùi meï laø chuùng con xin saùm hoái, vì coøn nhoû daïi ngu si khoâng hieåu bieát neân coù nhieàu loãi laàm, coù luùc noùi lôøi khoâng cung kính, xin haõy tha thöù cho chuùng con", noùi roài höõu nhieãu ba voøng töø giaõ cha ñi theo Baø-la-moân, chaân tuy

SOÁ 1448 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ, Quyeån 14 157

böôùc ñi nhöng nhieàu laàn quay ñaàu laïi nhìn. Khi hai con ra ñi, ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi chaán ñoäng saùu caùch, chö thieân trong hö khoâng noùi keä: "Ñaïi só quyeát taâm thí, Seõ thaønh Voâ thöôïng giaùc, Thí con trai, con gaùi, Taâm vöõng khoâng thoái chuyeån". Luùc ñoù ngöôøi meï ñang treân ñöôøng trôû veà, thaáy ñaïi ñòa chaán ñoäng neân böôùc ñi voäi vaõ. Moät vò thieân thaáy vaäy lieàn hoùa ra moät con sö töû caùi chaän ñöôøng trôû veà, sôï ngöôøi meï naøy trôû veà kòp seõ ngaên caûn haïnh thí cuûa Boà-taùt. Ngöôøi meï noùi keä: "Ngöôi laø vôï vua thuù, Vì sao chaän ñöôøng ñi, Ta chung thuûy vôùi choàng, Xin ngöôi mau môû ñöôøng. Ngöôi laø vôï vua thuù, Ta laø vôï nhaân vöông, Theo phaùp laø chò em, Ngöôi haõy mau traùnh ñöôøng". Luùc ñoù sö töû caùi hieän laïi boån hình vaø traùnh ñöôøng, ngöôøi meï trong loøng lo laéng suy nghó: "chaéc laø hai con ta gaëp vieäc chaúng laønh roài", nghó roài lieàn noùi keä: "Maét toâi ñang maùy ñoäng, Nghe quaï keâu quaùi gôõ, AÉt coù khoå bieät ly, Con ta coøn hay maát, Maø thaáy ñaát chaán ñoäng. Taâm ta caøng

baát an, Chaéc laø maát hai con, Taâm ta nhö löûa ñoát". Veà ñeán truù xöù voäi nhìn ngoù khaép nôi tìm kieám hai con nhöng khoâng thaáy, taâm ngöôøi meï sanh meâ loaïn suy nghó: "chaéc laø chuùng ñang chôi vôùi caùc con chim saâu hoaëc ñang nguû beân trong". Vaøo beân trong thaáy Thaùi töû lieàn hoûi con toâi ñaâu, Thaùi töû noùi: "coù moät Baø-la-moân ñeán xin neân toâi ñaõ ñem hai con boá thí, xin naøng haõy tuøy hæ", ngöôøi meï vöøa nghe xong lieàn ngaát xæu ngaõ xuoáng ñaát, sau ñoù ñau khoå noùi keä: "Con ta maët nhö hoa, Tay meàm nhö laù sen, Chöa töøng chòu cöïc khoå,

SOÁ 1448 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ, Quyeån 14 158

Nay con ñang ôû ñaâu,
Con chôi cuøng thuù con,
Thaät thaø nhö höôu nai,
Nay con ñang ôû ñaâu,
Coù bò ngöôøi sai dòch,
Vì con ñi theo ngöôøi,
Neân thaân con chòu khoå.
Luùc ñi khoâng gaëp con,
Ñaâu ngôø phaûi bieät ly,
ÔÛ trong röøng nuùi naøy,
Chæ thöôøng aên traùi caây,
Chòu ñoùi reùt haàu ngöôøi.
Nay con gaëp khoå nguy,
Xa lìa caû cha meï,
Vaø taát caû quyeán thuoäc,
Ñeàu do keû aùc kia,
Neân con chòu ñaéng cay.
Con thuoäc doøng saùt lôïi,
Nay phaûi haàu hai ngöôøi,
Ngaøy ñeâm bò sai khieán,
Bò caùc khoå böùc baùch.
Do taïo nghieäp toäi trong quaù khöù,
Höõu tình chòu khoå AÙi bieät ly, Neáu ta thöôøng noùi lôøi chaân thaät,
Taát caû chuùng sanh ñeàu bình ñaúng,
Do lôøi theä nguyeän chaân thaät naøy,
Ñôøi ñôøi khoâng khoå AÙi bieät ly.
Nguyeän hai con thoaùt khoûi thaân heøn,
Mau chöùng ñöôïc Nieát-baøn an laïc".

Luùc ñoù ngöôøi meï nhôù hai con neân thaáy caây do hai con troàng lieàn buoàn khoùc vaø noùi keä:

“Nhöõng buïi caây vaø hoa thuoác naøy,
Ñeàu laø do hai con ta troàng,
Chæ rieâng caây hoa thuoác naøy toát,
Coøn ta vaø con ñeàu khoâ heùo”.

Sau ñoù thaáy caùc thuù con, ngöôøi meï laïi nhôù hai con lieàn buoàn khoùc noùi keä:

“Ngöôi cuøng con ñi chôi,

Soáng thaät laø vui veû,
Hai con nay ñi ñaâu,
Meï kieám tìm khoå naõo”.

Sau ñoù treân ñöôøng ñi tìm kieám, ngöôøi meï thaáy söôøn nuùi cao hieåm trôû khoâng coù daáu chaân ngöôøi ñi, lieàn nhôù ñeán con buoàn khoùc noùi keä:

“Ñöôøng vaùch nuùi hieåm trôû,
Kia aét duøng roi gaäy,
Böùc baùch hai con ñi,
Baø-la-moân ñoäc aùc,
Hai con keâu vôõ hoïng,
Gaøo khoùc ñeán oùi maùu,
Gioáng nhö thuù sôï chaïy,
Chaân meàm laøm sao ñi”.

Luùc ñoù Thaùi töû thaáy vôï quaù buoàn khoå, than khoùc khoâng döùt lieàn noùi keä khuyeân can:

“Toâi khoâng coù taâm giaän,
Maø ñem con boá thí,
Vì lôïi ích höõu tình,
Khoù xaû maø xaû thí,
Con caùi vaø quyeán thuoäc,
Khoù xaû nay ñaõ xaû,
Seõ ñöôïc quaû Ñaïi nhaân,
Voâ thöôïng dieäu Boà-ñeà,
Nay ta theä xaû thí,
Laø vì caàu giaûi thoaùt,
Neân môùi ñem hai con,
Thí cho Baø-la-moân”.

Ngöôøi vôï nghe roài lieàn noùi vôùi choàng:

“Toâi khoâng coù yù ngaên,
Chaøng chôù sanh nieäm khaùc,
Neáu chaøng muoán thí toâi,
Chaøng cöù tuøy yù thí,
Döùt AÙi thí thaân quyeán,
Vì chí caàu Boà-ñeà,
Sôû caàu ñöôïc ñaày ñuû,
Seõ cöùu heát quaàn meâ”.
Luùc ñoù vua trôøi Ñeá thích muoán giuùp cho chí nguyeän Boà-taùt ñöôïc thaønh töïu neân vaøo giöõa ñeâm daãn voâ soá chö thieân ñeán choã Boà-taùt, thaân

quang chieáu saùng khaép nuùi röøng noùi vôùi Boà-taùt raèng: “ngöôøi ñôøi ngu si meâ cuoàng loaïn trí…” vöøa noùi ñeán ñaây vua trôøi Ñeá thích lieàn suy nghó: “Boà-taùt coù moät ngöôøi vôï ñang haàu haï, neáu khoâng coù ngöôøi vôï naøy trôï giuùp, Boà-taùt seõ raát khoå sôû ; nhöng ta cuõng phöông tieän ñeán xin ngöôøi vôï naøy”, nghó roài vua trôøi Ñeá thích hoa laøm moät Baø-la-moân ñeán choã Boà-taùt noùi keä: “Vôï Ngaøi ñuû caùc töôùng, Laïi chung thuûy vôùi choàng, Nhöng Ngaøi haõy ñem vôï, Thí cho Baø-la-moân”. Ngöôøi vôï nghe roài lieàn noùi keä: “Baø-la-moân thaáp heøn, Ngöôi tham khoâng hoå theïn, Quen thoùi laøm phi phaùp, Hoaïi taâm trinh cuûa ta”. Keá noùi vôùi ngöôøi choàng: “Thieáp khoâng tieác thaân mình, Cuõng khoâng töï caàu an, Neáu thieáp ñi theo haén, Ai seõ haàu haï chaøng?”. Thaùi töû nghe roài lieàn noùi vôùi vôï: “ta raát thöông yeâu naøng nhöng vì caàu phaùp voâ taän, naøng haõy ñi theo ngöôøi aáy, duø cho naøng ñi roài, toâi seõ bò cheát toâi cuõng phaûi boá thí”, noùi roài lieàn suy nghó: “ñaây laø laàn xaû thí sau cuøng, taâm ta khoâng coøn raøng buoäc”, nghó roài lieàn noùi vôùi Baø-la-moân: “Haõy neân cung caáp quyù nhaân naøy, Laø ngöôøi hieàn thieän, taâm thaúng ngay, Toâi raát yeâu meán ngöôøi vôï naøy, Nay ñem thí cho Baø-la-moân”. Luùc ñoù ñaïi ñòa chaán ñoäng saùu caùch, ngöôøi vôï ngheïn ngaøo ñi theo Baø-la-moân, ñaõ maát hai con nay laïi xa choàng, treân khoå choàng theâm khoå, ngöôøi vôï ñau buoàn noùi keä: “Do ta taïo nghieäp naøy, Töø xöa cho ñeán nay, Nhö Boø maát con khoå, Ta khoå coøn nhieàu hôn”. Nghe vôï Thaùi töû noùi lôøi naøy, vua trôøi Ñeá thích hieän laïi boån hình noùi raèng: “Ta chaúng phaûi laø ngöôøi, cuõng chaúng phaûi Baø-la-moân, Ta laø vua trôøi Ñeá thích coù theå cheá phuïc A-tu-la, chæ vì Ta muoán giuùp cho Boà-

taùt thaønh töïu ñaïi nguyeän Voâ thöôïng Boà-ñeà neân môùi thò hieän laøm nhö theá”, vôï Thaùi töû nghe roài vui möøng noùi keä: “Xin nguyeän con cuûa con, Ñöôïc thoaùt thaân noâ leä, Gaëp ñöôïc nhaân duyeân laønh, Trôû veà choã phuï vöông”. Sau ñoù vua trôøi Ñeá thích daãn vôï Thaùi töû trôû veà giao traû laïi vaø noùi raèng:

“Traû laïi vôï cho Ngaøi, Ñeå haàu haï tuøy yù, Ñöøng ñem cho ai nöõa, Coi nhö giöõ guøm toâi”. Luùc ñoù Baø-la-moân hoùa thaân cuûa vua trôøi Ñeá thích daét hai ñöùa con cuûa Thaùi töû vaøo trong nöôùc cuûa vua cha Thaùi töû ñeå rao baùn chaùu cuûa vua. Quaàn thaàn nhìn bieát laø chaùu cuûa vua voäi veà taâu vôùi vua raèng: “Chuùng thaàn thaáy chaùu vua, Chaùu trai vaø chaùu gaùi, Ñi theo Baø-la-moân, Bò rao baùn trong thaønh”. Vua nghe roài ngaát xæu, hoài laâu môùi tænh, tænh roài lieàn ra lònh daãn hai chaùu ñeán, vua nhìn thaáy hai chaùu gaày goø, dô baån, aùo quaàn raùch naùt, ñau loøng laïi ngaát xæu, tænh roài noùi keä: “Ngay khi ôû trong röøng, Vaãn coøn öa boá thí, Caùc khanh haõy mau goïi, Con ta vaø naøng daâu”. Luùc ñoù daân chuùng trong nöôùc ñeàu ñeán thænh Thaùi töû trôû veà, thôøi gian sau Thaùi töû leân noái ngoâi vua cha cuõng tieáp tuïc boá thí cho taát caû Sa moân, Baø-la-moân cho ñeán nhöõng ngöôøi ngheøo heøn coâ ñoäc… Boà-taùt tu voâ löôïng phöôùc nghieäp roài noùi keä: “Ai caàu ñaïo Boà-taùt, Haõy neân sieâng boá thí, Saùt lôïi, Baø-la-moân, Tyø-xaù, Thuû-ñaø-la, Vaøng baïc vaø vaät baùu, Cho ñeán chuoãi anh laïc, Noâ tyø vaø ñaày tôù, Thí cho ngöôøi trì giôùi,

SOÁ 1448 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ, Quyeån 14 162

Vôï vaø con cuûa mình, Thí cho Baø-la-moân, Ngöôøi aáy ñöôïc quaû baùo, Ñôøi naøy vaø ñôøi sau”. Naøy Ñaïi vöông, vua Vó thí phöôïc ña la thuôû xöa chính laø thaân ta ngaøy nay. Ngaøy xöa ta ñaõ haønh boá thí, tu voâ löôïng phöôùc nghieäp nhö theá ñeå caàu quaû Voâ thöôïng Boà-ñeà, khoâng phaûi chæ do boá thí maø chöùng quaû Voâ thöôïng Boà-ñeà, coøn phaûi do tu voâ löôïng phöôùc ñöùc nhaân duyeân, tích taäp caên laønh, phaùt taâm chaùnh tín neân ngaøy nay môùi chöùng quaû Voâ thöôïng chaùnh ñaúng chaùnh giaùc”. Phaät laïi baûo vua Thaéng quang: “Ñaïi vöông, ñeå caàu quaû Voâ thöôïng Boà-ñeà, ta ñaõ tu boá thí laøm caùc phöôùc nghieäp nhö sau, Ñaïi vöông haõy laéng nghe: Thuôû xöa ôû thaønh Baø-la-neâ-tö coù vua teân Phaïm ñöùc, sau khi leân ngoâi vua duøng chaùnh phaùp cai trò neân ñaát nöôùc phoàn thònh an vui, trong nöôùc khoâng coù troäm cöôùp dòch bònh, daân chuùng aám no, möa gioù thuaän thôøi, nguõ coác ñöôïc muøa. Moät hoâm thaày töôùng soá xem thieân vaên döï ñoaùn raèng trong 12 naêm tôùi trôøi seõ haïn haùn khoâng möa, vua lieàn ra lònh ñaùnh troâng thoâng baùo cho daân chuùng bieát: “töôùng sö döï ñoaùn trong 12 naêm tôùi trôøi seõ haïn haùn khoâng möa, neáu ai coù theå döï tröõ ñuû löông thöïc ñeå duøng trong 12 naêm thì ôû laïi; neáu ai khoâng theå thì tuøy yù ñi ñeán nôi khaùc, sau khi ñaát nöôùc sung tuùc trôû laïi thì trôû veà”. Luùc ñoù trong thaønh coù moät tröôûng giaû teân laø Taùn ñaûn giaøu coù, gia saûn nhieàu nhö Tyø sa moân thieân vöông, tröôûng nghe ñöôïc thoâng baùo naøy lieàn cho goïi ngöôøi giöõ kho ñeán hoûi: “trong kho cuûa ta coù ñuû löông thöïc duøng trong 12 naêm khoâng?”, ñaùp laø ñuû, tröôûng giaû nghe roài lieàn ôû laïi trong nöôùc ; nhöõng ngöôøi khaùc khoâng ñuû ñieàu kieän ñeå ôû laïi ñeàu boû sang nöôùc khaùc. Luùc ñoù theá gian khoâng coù Phaät, chæ coù Ñoäc giaùc vì thöông xoùt höõu tình vaø nhöõng ngöôøi ngheøo khoå neân xuaát hieån ôû ñôøi, laø baäc öùng cuùng duy nhaát cho loaøi ngöôøi. Trong thaønh Baø-la-neâ-tö, taïi moät nôi coù 500 vò Ñoäc giaùc cö truù, moät

nôi khaùc cuõng coù 500 vò Ñoäc giaùc, luùc ñoù 500 vò Ñoäc giaùc thöù nhaát mang baùt ñeán nhaø tröôûng giaû Taùn ñaûn khaát thöïc vaø noùi vôùi tröôûng giaû raèng: “oâng coù theå cuùng döôøng aåm thöïc cho 500 ngöôøi xuaát gia trong 12 naêm bò haïn haùn khoâng?”, tröôûng giaû noùi: “ñôïi toâi hoûi ngöôøi giöõ kho”, sau khi hoûi ngöôøi giöõ kho roài tröôûng giaû nhaän lôøi cuùng döôøng aåm thöïc cho caùc vò Ñoäc giaùc trong 12 naêm bò haïn haùn. 500 vò Ñoäc giaùc naøy vöøa ñi khoûi thì 500 vò Ñoäc giaùc thöù hai laïi ñeán khaát thöïc vaø noùi vôùi tröôûng giaû cuõng gioáng nhö treân, tröôûng giaû noùi: “chaúng phaûi con ñaõ nhaän lôøi cuùng döôøng roài

sao, vì sao caùc Ngaøi laïi ñeán hoûi laïi laàn nöõa?”, caùc vò Ñoäc giaùc lieàn noùi: “caùc vò Ñoäc giaùc tröôùc laø khaùc, chuùng toâi laø nhöõng ngöôøi vöøa môùi ñeán”, tröôûng giaû cuõng noùi laø ñôïi hoûi ngöôøi giöõ kho, sau khi hoûi ngöôøi giöõ kho xong, tröôûng giaû cuõng nhaän lôøi cuùng döôøng suoát 12 naêm bò haïn haùn roài hoûi: “haèng ngaøy caùc Thaùnh giaû thoï thöïc vaøo giôø naøo?”, ñaùp laø vaøo giôø ngoï, tröôûng giaû lieàn cho xaây caát moät truù xöù ñeå haèng ngaøy cuùng döôøng cho 1000 vò Ñoäc giaùc ñeán ñoù thoï thöïc vaøo giôø ngoï. Moät hoâm tröôûng giaû hoûi vò Ñoäc giaùc: “Thaùnh giaû, luùc naøy theá gian maát muøa ñoùi keùm, luùc naøo trôøi môùi coù theå möa?”, lieàn ñaùp laø hoâm nay trôøi coù theå möa, laïi hoûi coù theå gieo gioáng ñöôïc khoâng, ñaùp laø ñöôïc, tröôûng giaû nghe roài lieàn cho gieo haït gioáng. Luùc vua trôøi Ñeá thích suy nghó: “tröôûng giaû ñaõ phaùt taâm cuùng döôøng 1000 vò Ñoäc giaùc, laø baäc toái toân trong söï boá thí, khoâng coù ai hôn. Ta cuõng neân trôï giuùp tröôûng giaû thaønh töïu coâng ñöùc”, nghó roài lieàn giaùng möa xuoáng, caùc haït luùa gioáng moïc thaønh daây baàu, tröôûng giaû lieàn ñeán hoûi vò Ñoäc giaùc nguyeân do, ñaùp laø cöù töôùi ñuùng thôøi, tröôûng giaû nghe theo lôøi töôùi ñuùng thôøi, caùc daây baàu lieàn sanh hoa quaû, moãi hoa cho ra traùi to nhö traùi baàu hoaëc nhö caùi lu, tröôûng giaû laïi ñeán hoûi, vò Ñoäc giaùc ñaùp laø cöù chôø ñuùng thôøi töï noù seõ nôû ra. Thôøi gian sau traùi chín töï vôõ ra, beân trong chöùa ñuû loaïi haït gioáng, nhôø vaäy trong nöôùc khoâng coøn ñoùi keùm nöõa, daàn daàn sung tuùc trôû laïi, daân chuùng nghe tin naøy ñeàu trôû veà laïi queâ höông. Luùc ñoù tröôûng giaû cuùng döôøng aåm thöïc cho 1000 vò Ñoäc giaùc trong suoát 12 naêm roài noùi keä phaùt nguyeän: “Taâm thoâng minh chöùng ngoä, Thaân ngöõ cuõng tòch tónh, Thöôøng cuùng döôøng baäc naøy, Baäc ÖÙng cuùng voâ laäu, Ñuû thaàn thoâng bieán hoùa, Trang nghieâm coù danh xöng, Cuùng döôøng baäc Voâ uùy, Mình vaø quyeán thuoäc vui, Cuùng döôøng baäc ÖÙng cuùng, Coù ñaày ñuû tònh giôùi, Troàng ñöôïc nghieäp an vui, Ñôøi naøy vaø ñôøi sau.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.